

Kulturdepartementet

26.11.2014

VEDR: Norske Filmregissørers høringsvar – Åpen framtid

Vi viser til departementets høringsbrev av 15. august 2014, ref 13/4199- og takker for utsettelsesfristen.

Norske Filmregissører (NFR) stiller seg bak svarene til Norsk Dramatikerforbund, Norsk Filmforbund og Viken Filmsenter. Dette NFR-svaret kommer i tillegg til ovennevnte høringsvar og er i større grad utfyllende informasjon til det rapporten ikke tar tak i.

NFR er svært positiv til at departementet ønsker å klargjøre økonomien og pengestrømmene i norsk filmbransje. Filmbransjen har et stort ansvar i å forvalte de offentlige kulturmidlene som tilflyter bransjen og må sørge for at disse benyttes i tråd med forutsetningene i de kulturpolitiske målsettingene.

Vi er glade for at den foreliggende utredningen *Åpen framtid* har bidratt med mye empiri og dokumentasjon på en rekke områder, men vi er skuffet over at vesentlige sider ved norsk filmbransje knapt nevnes. Det er også en svakhet at rapporten ikke klarer å konkludere mer grunnleggende eller visjonært, da de økonomiske utfordringene relatert til pengestrømmene også ligger på opphavsrettslig og kunst-politisk plan. Det er avgjørende å sette søkelyset på det vaklende grunnfundamentet til filmbransjen som har oppstått på grunn av nye distribusjonsformer, tolkning av åndsverksloven og manglende krav til nye aktører om å bidra med midler til nye norske filmverk.

NFRs erfaring og hovedpåstand er at filmskaperne (regissører/manusforfattere) i all hovedsak faller utenfor pengestrømmene i filmbransjen utover lønn/honorar. Filmskaperne får som regel en forhåndsavtalt sum (lønn/honorar) for arbeid med hele filmprosjektet (alle sjangere), uavhengig av eventuelle forsinkelser eller hvorvidt arbeidsmengden overgår avtalt tid beløpet skal gjelde. Mange regissører investerer også i sine prosjekter i form av ulønnet overtid eller at de investerer deler av sitt honorar. Pengestrømmene/midlene som filmskaperne "ser" kommer fra forhåndsfinansiering, d.v.s. offentlige midler, investeringer fra investorer, salg til tv-kanaler og distributører. Pengene som filmskaperne "ikke ser" er næringsinntektene som kommer i etterkant og fremtidige inntekter (fra for eksempel nye distribusjonsformer). Til tross for at filmskaperne ofte er investorer og blant de første risikotakerne i et prosjekt, er de sjelden likestilt med andre investorer eller produsenten når den brutto pengestrømmen blir til reelle inntekter. NFRs mål og ønske er at filmskaperes innsats kan måles i større grad og at dette reflekteres i deres avtaler.

NFR opplever at det er lite åpenhet og transparens i produksjonsselskapenes omsetning og i regnskapene til de enkelte prosjektene, utover selve produksjonsfasen. Det er i distribusjonsfasen og årene etter lansering at en pengestrøm bør være spesielt transparent fordi nye inntekter kan oppstå uten at filmskaperne får innsyn i dette. Dette er uheldig, da vi representerer en gruppe som har både interesse og behov for innsikt i forhold til avtalt royalty og for eksempel utbetaling av bonus ved en avtalt måloppnåelse. Vårt ønske er også at filmskaperne skal kunne leve av næringsinntekter i større grad, men vi konstaterer at royalty sjelden utløses, selv ikke ved produksjoner med flere hundre tusen solgte billetter. NFI og kulturdepartementet kan i mye større grad bidra til å kreve økonomisk åpenhet, bærekraftige avtaler og opphavsrettslig ryddighet av alle partene som administrerer filmproduksjon og distribuerer filmverk, og derav tjener penger på norsk filmproduksjon.

I tillegg ser vi en tendens til at stadig flere filmskaperne starter egne produksjonsselskap, prinsipielt for å ha økt innsikt og kontroll over forvaltningen av sine prosjekter. Mange filmskaperne har nok kompetanse til dette, men det er allikevel ikke en konstruktiv utvikling og vil bidra til mer

fragmentering og vanskeligere finansieringsforhold. NFR har allikevel måtte anbefale en del filmskaperne å bli co-regissører på egne prosjekter. Dette fordi filmskaperne har investert så mye tid og egenkapital i prosjektet, at dette er eneste måte å få innsyn i pengestrømmene eller bli likestilt med produsenten.

NFR ønsker velkommen flere mellomstore selskaper med nok ressurser til å satse på nye originale verk, med fokus på personalledelse i kreative prosesser, som har høy kompetanse på avtaleverk, opphavsrett og nye distribusjonsformer. Gode og likeverdige samarbeidsforhold med en produsent i et selskap med stor åpenhet er ideelt.

NFR oppfordrer kulturdepartementet til å bestille en tilleggsrapport som kartlegger filmskapernes deltagelse i pengestrømmene.

Norske Filmregissører hadde et konstruktivt møte med kulturdepartementet v/Nina Økland 14.2.2014, hvor vi presenterte måter å skaffe tilveie nye og friske midler til filmbransjen. En stor mengde dokumentasjon, henvisninger og referanser ble sendt til kulturdepartementet i etterkant (20.2.14), bl.a. innspill i forhold til AMT-direktivets artikkel 13 og en meksikansk insentivordning for nasjonale investorer. Vi ønsker fortgang i behandlingen av AMT-direktivet og/eller andre ordninger fra kulturdepartementet som pålegger nye medieaktører å bidra til ny nasjonal produksjon. Det er essensielt at nye/friske midler til filmbransjen også må komme filmskaperne til gode, i form av at pengestrømmene når helt tilbake til opphavspersonene. (Vi har flere konkrete og detaljerte innspill å komme med m.h.t. dette på etterspørsel).

Vennlig hilsen

Marianne Kleven
Forbundsleder / Union leader
Norske Filmregissører / Directors Guild of Norway
www.filmdir.no
Mob: 92249290
Adr: Filmens Hus, Dronningensgate 16, 0152 Oslo